herpy

AGAMER

## Nullabor Bearded Dragon

# *Pogona nullarbor*

*Pogona nullarbor* er en mellomstor skjeggagame på omtrent 30-35 cm med kort snute og kort hale, bare kjent fra Nullarbor-sletten i det sørlige Australia. Den er rødbrun til oransjebrun med lyse tverrbånd og flere rader store pigger langs sidene, og den holdes svært sjelden i terrarium.

Familie: Agamidae  Tidligere navn: *Amphibolurus nullarbor*

**FAKTABOKS**

### DYRET

| | |
|---|---|
| Voksenstørrelse | **30-35 cm**<br>total lengde inkl. hale |
| Levealder | **10-15 år** |
| Aktiv | **Om dagen** |
| Levevis | **Bakkelevende og gravende** |
| Biotop | **Halvørken og savanne** |
| Vanskelighetsgrad | **Øvet** |

### STELL

| | |
|---|---|
| Min. terrarium | **120 × 60 × 60 cm**<br>L × B × H for 1 voksent dyr |
| Temperatur, dag | **24-37 °C** |
| Varmeplass | **40-45 °C** |
| Temperatur, natt | **13-24 °C** |
| Luftfuktighet | **30-50 %** |
| Vann | **Vannskål** |
| UVB | **Nødvendig**<br>Ferguson-sone 3 |
| Kosthold | **Insekter og planter** |
| Holdes | **Alene** |

### AVL

| | |
|---|---|
| Formering | **Eggleggende** |
| Kjønnsmoden | **6-12 mnd.** |
| Kullstørrelse | **14-20 egg** |
| Inkubasjon | **75-85 dager**<br>ved 28-30 °C |

### VERN OG PAPIRER

| | |
|---|---|
| CITES | **Ikke listet** |
| EU-vedlegg | **Ikke listet** |
| IUCN | **Livskraftig (LC)** |

## Om arten

*Pogona nullarbor* er en mellomstor, bred og sterkt flattrykt skjeggagame med kort snute og forholdsvis kort hale. Voksne dyr måler omtrent 14 cm fra snute til kloakk og omtrent 20 cm hale, til sammen ca. 30-35 cm. Arten er mindre enn *Pogona vitticeps* og *Pogona barbata*.

Grunnfargen er rødbrun til oransjebrun med smale, lyse tverrbånd over ryggen. Langs overgangen mellom rygg og buk sitter 3-7 rader store pigger. Hos *Pogona minor* er det bare én rad små pigger, og buksjellene er kjølede, mens de hos *P. nullarbor* er glatte og kort tilspissede.

*Pogona nullarbor* og *Pogona henrylawsoni* kan krysse seg med hverandre. Artsnavnet henviser til utbredelsesområdet, Nullarbor-sletten. Arten ble beskrevet i 1976 som *Amphibolurus nullarbor*, og navnet *Pogona nullarbor* har vært i bruk siden 1982.

## Utbredelse og leveområde

*Pogona nullarbor* er endemisk for Nullarbor-sletten og de tilstøtende traktene i det sørlige Australia, i South Australia og Western Australia. Typelokaliteten ligger ca. 16 km nordvest for Naretha i Western Australia. Utbredelsen er svært liten, og det er bare omtrent 185 registrerte funn, fordelt på South Australia og Western Australia.

Australia tillater ikke eksport av ville krypdyr, så dyr utenfor landet stammer fra eldre innførsler eller avkommet deres. Arten er derfor sjelden i terrariehold utenfor Australia. Modellberegninger av klimaet tyder på at egnet leveområde har krympet siden siste istid og kan bli enda mindre mot 2070.

> **Naturlig utbredelse:** Australia.

### LEVEOMRÅDE

*Pogona nullarbor* lever på Nullarbor-sletten, et flatt, tørt og nesten trefritt landskap med lavt kratt. Klimaet er halvtørt til tørt med varme somre og lite nedbør. Arten er dagaktiv og foretrekker kratt med lav til moderat luftfuktighet. Den høyeste temperaturen i den varmeste måneden og den årlige nedbøren er de klimafaktorene som best forutsier hvor den finnes.

Næringen er ikke undersøkt for denne arten. Som beslektede skjeggagamer er den sannsynligvis altetende, med mest insekter og en mindre andel plantedeler.

Hunnen legger egg flere ganger i året. Tidspunktet for eggleggingen og oppbyggingen av reiret er ikke dokumentert for arten.

Les mer: Luftfuktighet, sprøyting og ventilasjon

## Stell

### TERRARIET

Det finnes bare lite kunnskap om stellet av *Pogona nullarbor*, fordi arten nesten ikke holdes utenfor Australia. Tallene for terrarium, temperatur, fuktighet, lys, fôr og levealder er lånt fra slektningene *Pogona minor*, *Pogona henrylawsoni* og *Pogona vitticeps*, som lever under lignende tørre, solrike forhold.

Et enkelt voksent dyr trenger et terrarium på minst 120 × 60 × 60 cm, og mer plass blir brukt. Terrariet må være godt ventilert med lokk eller nett.

Arten lever på bakken og graver, så gulvplass er viktigere enn høyde. Innred med en flat solplass av stein eller tre under lampene, minst to skjulesteder (ett i den varme og ett i den kjølige enden), lave greiner og stabile stabler av flate steiner.

Bunnen bør kunne graves i. Et minst 10 cm tykt lag av finkornet sand blandet med ren matjord (for eksempel 60 % sand og 40 % matjord) ligner jorden i naturen. Fast bunn som uglasserte fliser, skiferplater eller kjøkkenpapir er et alternativ for unge og syke dyr. Kalksand, vitaminsand, knuste nøtteskall og bark eller trespon er uegnet, fordi de kan gi forstoppelse hvis de svelges. Fjern avføring daglig, og skift løs bunn helt hver 3.-6. måned.

Hold dyrene hver for seg. To hanner må aldri dele terrarium. Voksne og unge dyr må alltid holdes adskilt.

Les mer: Varme og temperatur

### TEMPERATUR

Varm opp med minst to halogenspotter over solplassen. Overflaten der skal være 40-45 °C målt med et infrarødt termometer, og den varme flekken må være minst like stor som hele dyret. Luften i terrariet skal ligge på 24-37 °C, varmest i enden med solplassen og kjøligst i den motsatte. Overflaten i den kjølige enden skal være 25-29 °C.

Bruk et infrarødt termometer til overflatene og et digitalt termometer med føler til luften, og mål først etter at lampene har vært på i omtrent tre timer. Halogenpærer gir kortbølget infrarød varme som solen. Er solplassen for kald, flyttes den nærmere lampen.

Om natten kan temperaturen falle til 13-24 °C. Et nattefall får dyret til å sole seg tidligere om morgenen. Koble lampene til en termostat med føleren i den kjølige enden, slik at de slås av hvis den kjølige siden kommer over 37 °C.

### LUFTFUKTIGHET OG VANN

Luftfuktigheten skal ligge på 30-50 %, målt i den kjølige enden, og terrariet må kunne tørke opp, for arten lever i et tørt område. Stillestående, våt luft og våt bunn gir sykdom. Er fuktigheten konstant for høy, hjelper en liten vifte over nettet i den kjølige enden. For lav fuktighet gir uttørking og problemer med hudskiftet.

Tilby alltid friskt vann i en lav skål. Dyret får en del av vannet gjennom fôret, så grønnsaker som er skylt og fortsatt våte, hjelper. En lett dusj over innredningen gir dråper som dyret kan slikke. Et lett fuktig skjul i den kjølige enden hjelper ved hudskifte.

### LYS OG UVB

*Pogona nullarbor* er avhengig av kraftig, hvitt lys, som fremmer appetitt og aktivitet. Solplassen skal være det lyseste stedet, og 75-100 % av terrariets lengde bør være opplyst.

UVB er nødvendig, og arten regnes som slektens øvrige arter til Ferguson-sone 3. Bruk et T5 HO-rør på 10-14 % UVB i en reflekterende armatur over den varme siden, parallelt med varmelampene. Målet er en UV-indeks på 4,0-4,5 ved solplassen, avtagende til 0 i den kjølige enden. Avstanden mellom rør og solplass avhenger av rør, armatur og nett, så mål helst med en UV-måler. Glass og plast mellom rør og dyr blokkerer UVB. Gode T5 HO-rør byttes etter ca. 12 måneder, selv om de fortsatt lyser.

LED-lamper med UVB anses ennå ikke som sikre for krypdyr. Lyset er på 12-14 timer om dagen om sommeren og omtrent 10 timer om vinteren, styrt av en tidsbryter.

Les mer: Lys og UVB

### FÔRING

*Pogona nullarbor* fôres som andre mellomstore skjeggagamer: mest insekter og et daglig tilskudd av grønnsaker. Næringsvalget i naturen er ikke dokumentert for arten.

- Nyklekte (under 3 måneder): insekter 2-3 ganger daglig og grønnsaker daglig.
- Unge (3-12 måneder): insekter og grønnsaker daglig.
- Voksne: insekter 3-5 ganger i uken og grønnsaker daglig, men bare en liten porsjon.

Gode fôrdyr er dubiakakerlakker, sirisser, gresshopper, larver av soldatflue og silkeormer; melorm gis sparsomt. Insektene må ikke være større enn avstanden mellom dyrets øyne og må ha fått godt fôr (gut-load) i minst 24 timer før de gis videre. Ville insekter kan være sprøytet eller giftige og bør unngås.

Grønnsaker er for eksempel ruccola, pak choi, grønnkål, sennepsblader, løvetann, brønnkarse og kaktusblader, skåret i små strimler. Avokado er giftig. Frukt er en sjelden godbit.

Støv insektene med kalk. Dryss multivitamin på salaten én gang i uken.

Les mer: Fôrdyr: hold og avl Les mer: Kalk, vitaminer og tilskudd

### ATFERD OG HÅNDTERING

*Pogona nullarbor* er dagaktiv og soler seg mye. Atferden er ikke undersøkt for arten; slektens øvrige arter nikker med hodet overfor rivaler og vinker med et framben som tegn på underkastelse, og det samme kan forventes her.

La et nytt dyr venne seg til terrariet i omtrent to uker før det tas opp. Gi fôr fra en pinsett, og la hånden hvile i terrariet til dyret er rolig. Løft det med støtte under kropp og bein, og beveg deg sakte. Dyr som gjemmer seg eller er mørke og tilbaketrukne, er ofte for kalde eller stresset.

Hold dyrene enkeltvis. Hannene er territorielle, og dyr som deler terrarium, slåss om rangen og solplassen.

## Avl

### KJØNNSMODNING OG KJØNNSBESTEMMELSE

Dyrene blir kjønnsmodne etter et halvt til ett år. Hannene har bredere hode og tydeligere lårporer enn hunnene. Dyr til avl må være utvokste og i god kondisjon, og hunnen må ha fått rikelig med kalk.

### PARRING

Paringsforløpet er ikke dokumentert for arten. Slektens arter parer seg om våren etter en kjølig hvileperiode om vinteren, som bare friske, velnærte dyr får ha; lengde og temperatur er ikke kjent for *P. nullarbor*. Sett hunnen inn til hannen i en kort periode, og skill dem etterpå.

### EGGLEGGING OG KULL

Hunnen legger 14-20 egg per kull og legger flere kull i året; antall kull er ikke dokumentert. Eggkullet er stort i forhold til hunnens størrelse, så hun må ha rikelig kalk og fôr.

Gi hunnen en eggleggingskasse med et minst 25 cm tykt lag fuktig, gravbar sand og matjord. En hunn som ikke finner et egnet sted, kan legge eggene spredt i terrariet, der de tørker ut, eller holde dem tilbake; det siste er en nødsituasjon som krever veterinær.

### INKUBASJON

Eggene klekkes etter ca. 80 dager. Temperaturen er ikke dokumentert for arten; 28-30 °C brukes for slektens øvrige arter. Legg eggene i en rugemaskin i fuktig vermikulitt, og vend dem ikke.

### OPPDRETT AV UNGER

Ungene er små og må holdes på fast bunn, for eksempel kjøkkenpapir, til de spiser pålitelig. Gi insekter daglig. De må ha samme lys og varme som voksne dyr: solplass, UVB og kalk på alt fôr. Sorter dem etter størrelse, slik at de ikke biter hverandre i tær og haler.

## Helse og vanlige feil

Feil i stellet er den hyppigste årsaken til sykdom. Syke krypdyr skjuler lenge at de er syke, så vei dyret hver uke, og før notater om vekt, appetitt, avføring og hudskifte. Listen gjelder skjeggagamer generelt; spesielle sykdommer hos arten er ikke dokumentert.

- Metabolsk benlidelse ved for lite UVB, for lite kalk eller for lav temperatur.
- Fedme og urinsyregikt ved for mye fôr og for lite vann.
- Tannsykdom og munnbetennelse.
- Forstoppelse ved for lav temperatur, uttørking eller parasitter.
- Innvollsparasitter og midd; få en avføringsprøve undersøkt når dyret er nytt.
- Egg som ikke blir lagt, hos hunner.

Tap av appetitt, sløvhet, hovne ledd, pusting med åpen munn uten at dyret er varmt, og et dyr som slutter å spise, er grunn til å gå til en veterinær med erfaring med krypdyr. Krypdyr bærer ofte salmonella, så vask hendene etter berøring av dyr, terrarium og utstyr, og hold dyret og tingene dets unna kjøkkenet.

Les mer: Karantene og hygiene Les mer: Typiske sykdommer og tegn på sykdom

### Spør alltid dine kloke bekjente

Veiledningen er et godt sted å begynne, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskjellige, og mye av det viktigste lærer man av dem som har holdt arten i årevis. Snakk med en oppdretter, en erfaren holder eller en veterinær med kunnskap om krypdyr og amfibier før du skaffer deg dyret - og igjen hvis noe virker galt.